

ELOFIZETES
 egy évre ... 180 Lei.
 fél évre ... 90 Lei.
 egy negyed évre 45 Lei.
 egy hónap ... 15 Lei.

Hirdetések
 árakban szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG
 Aradi és egyszéki egyszéki
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL
 Aradi Nyomda Vállalat.
 Bulvárdul Regale Ferdinánd I. (József tőh.-ut.) 72
 TELEFON-SZÁM: 134.

Arad, 1921.

Szerkesztő
Stauber József.

Szombat, április 9.

INSTINTARE.

Se face cunoscut, ca cu incepere de la 1. Ianuarie 1921, plata locuitorilor ofiteresti se faceaza dupa cum urmeaza:

1. Ofiterii superiori Lei 50 lunar.
2. Ofiterii inferiori Lei 40 lunar.
3. Gradele inferioare Lei 30 lunar.

La cari sume se adange costuluminiei. ape si incalzitul.

Comandamentul
 Garnizoanei Arad.

ERTESITES.

Közlőre tétetik, hogy a tisztikarok után 1921. január 1-től kezdődőleg a következő díjak állapítatnak meg:

1. Felsőbrangu tiszték lakásaiért havi 50 Lei.
2. Alsóbrangu tiszték lakásaiért havi 40 Lei.
3. Alttiszték lakásaiért havi 30 Lei, amely összegekhez járulnak a világítás, vízvezeték és fűtésért fizetendő díjak.

(P. H.)

Helyőrség parancsnoksága.

Építeni!

Az építkezés kérdése egyike a legaktuálisabbaknak és mégis azt látjuk, hogy éppen az építkezés megkezdése érdekében nem történik semmi. A lakásinségre el lehetett volna készülni minden államban idejekorán, mert hiszen régi háborúk eléggé megmutatták, hogy következményeik közé tartozik a falusi lakosság özönlése a városokba, s nagy társadalmi rázkódások után ezrenként keresnek az emberek más foglalkozást és ezzel kapcsolatosan más lakhelyet. Ha már azonban nem történt a lakásinség enyhítése érdekében a háború alatt semmi sem, történnie kellett volna annál inkább a háború befejezése után.

Mindenki tudja, hogy építkeznie kellene, de most már azt is tudja mindenki, hogy lehet építkezni. Drága az építőanyag, ez tény, de csak egy-két rendelet és olcsóbb lesz. Kedvezményezett fűtőanyagszállítás a téglagyáraknak és olcsóbb a téglák. Szabad behozatala a cementnek és rudvasnak és még egy pár ilyen intézkedés kell. Természetesen azon belül szükséges alkalmazni a kötelező építés rendszerét. E rendszerről Csehországban törvényt alkottak, legutóbb pedig Jugoszláviában Laibach városa alkalmazta. Szinte felesleges is ismertetni a másutt érvényben lévő ilyen rendelkezéseket. Kétségtelen, hogy a nagy vagyonok birtokosait kell kötelezni elsősor

ban építkezésre, a nagy intézményeket, új vállalkozások alapítóját és csakhamar nem lesz lakásinség. A tavasz itt van, az építkezések ideje megérkezett, ha most

gyorsan nem történik egy energikus megmozdulás, akkor megint csak tovább marad a lakásinség nyünye a közönségen és hatóságon egyaránt.

Briand beszéde a francia kamarában.

(Ujabb német területeket szálltak meg.)

Páris. Briand miniszterelnök a kamarában nagy beszédet mondott a többek között a következőket jelentette ki: A német nép, amely a szövetségeseket el akarja választani egymástól, szorosan összekovácsolva találja őket. Május elsején Németország nem fog tudni kibújni és megterhelését jogilag meg fogják állapítani. Németország Londonban megtámadta a szerződést, hogy megakadályozzon bennünket abban, hogy május elseje előtt cselekedjünk. Az esedékesség napján újból az egyszerű jog terére lépünk teljes határozottsággal. Németország még mindig ki akarja vonni magát kötelezettségei alól. Németország állandóan arra gondol, hogy turpisságot kövessen el, de mihelyt elhagyjuk a szavakat és a tettek terére lépünk, bizonyára megtalálja Németország a fizetés lehetőségét, a melyet ma nem fed fel. Németország minden aktivuma, minden műhelye kezéskedik követelésünkért. Németország most azzal a reménnyel állhatja magát, hogy fáradtak vagyunk és hogy katasztrofális események fognak bekövetkezni. Németország politikai

összeomlása közeledik. Franciaország végleg el van szánva, hogy az övé legyen az utolsó szó. Sajnáljuk a német népet, de rövidesen meg fogja tudni, hogy a jog a mi részünkön van és el vagyunk szánva követelésünket érvényesíteni.

Berlin. Düsseldorf-i jelentések szerint a szövetségesek megszállták az oberhaweni és glattbachi vasutvonalakat, a belgák pedig Dinslaken irányában vonulnak előre. A szövetségesek polgári és katonai megbízottai az új vámvonal megállapításán dolgoznak. Új vámhivatalokat állítanak fel Wiesbadenben, Mainzban és Ludwigshawenben. Felállítanak ezenkívül tizenhatszáz nagy és ötvenkét rendezettségű vámhivatalt. A német hivatalnokok a szövetségesek ellenőrzése alatt fognak tovább dolgozni. Franciaország és Belgium négynégy, Anglia pedig egy megbízottat nevezett ki. Ezenkívül már kinevezett Franciaország 15, Belgium 6, Anglia pedig 4 ellenőrt. A vámrendőrök közül száz francia, husz a belga és tizenhat az angol.

Leégett aradmegyei erdők.

(A közigazgatási bizottság ülése.)

Ma délelőtt fél tíz órára tűzték ki a vármegyei közigazgatási bizottság rendes havi ülését. Az ülést Radu Pancu prefektus távollétében.

Dr. Beles Jenő alispán nyitotta meg. Az elmúlt hónapban kezdte beszámolóját az alispán a megye számos területén nagy erdőégés pusztított, amely tetemes és a jelen pillanatban még meg nem becsülhető károkat okozott. A tüzeket a pásztorok vigyázatlansága okozta.

Margineantu Titus pénzügyigazgató bejelentette ezután, hogy az adóbeszedések a legnagyobb pontossággal folynak. Örömmel állapíthatom meg, mondotta, hogy az elmúlt hónapban másfél millió lelei többet inkasszáltunk, mint február havában. Segélybélyegekből egyedül 700 ezer lei folyt be az állami adóhivatal pénztárába.

Dr. Marcovicu árvaszéki elnök beszámolója szerint az árva-

széken most már a legnormálisab mederben folynak az ügyek; az árvaszék a közeljövőben abban a helyzetben lesz, hogy a megyebeli árvák kívánságait minden esetben és a legnagyobb pontossággal ki lehet majd elégíteni. Az árvaszéki állásokat egyébként sikertől már betöltötték. Majd dr. Moldovan József tanfelügyelő tartotta meg beszámolóját. Sajnálatlaltal jelenthetem ki — mondotta — hogy a mai napig a megye 26 községi iskolájában szünetel az előadás. A községek nem tesznek semmiféle lépést az iskolák jókarbantartásáért, holott ez nem az állam kötelessége, hanem kizárólag a községek feladata lenne. Kéri a bizottságot, hasson oda, hogy a főszoigabirák, illetve a községek vezetői a lakosság ilyenirányú szándékát a legmészebbmőleg támogassák. Ezután dr. Bradean Atanáz megyei főorvos vázolta nagy vonásokban a megye egészségügyi viszo-

nyait. Bokszeg és Borosjenő községekben, ahol a kiütéses tifuszjárvány az elmúlt hónapban a legerősebben dühöngött, megakadályozták ugyan a járvány továbbterjedését, sőt a községekben fellépett járványok határozott stagnálásáról számolhat be, de a betegség csiráját utazás által a lakosság áthurcolta Repszeg és Monyoró községekbe.

A csecsemőelhalálozások és a gyermekbetegségek csökkentése céljából dr. Bradean azt indítványozta, hogy a hét éven aluli gyermekek kezelésére új orvosi díjszabályzatot állapítsanak meg. Orvosi lakáson ezentúl 10 leu helyett 5 leu szabad csak felszámítani vizitért, míg a beteg lakásán egy vizit árát az eddigi 20 leu helyett 10 leiben állapították meg. A szokatlanul súlyos lefolyású gyermekbetegségeket az eredményezte, hogy a szegénysorsú gyermekeket, különösen most a tavasz beálltával, pálinkával és szesz italal táplálják, ami a fiatalos, fejletlen szervezetekre katasztrofálisan hat. A szöszékekről, a templomok oltárai mellől és az iskolák katedráiról kellene felvilágosítani a népet a szesz italok élvezésének következményeiről.

A gyűlés a kora délutáni órákig tartott.

Miklós kir. herceg Aradon.

Tegnap este 9 órakor Miklós királyi herceg, Károly trónörökös testvéröccse Aradra érkezett. A királyi herceg elé Radu Pancu prefektus ment Radnára, ahonnan autón utaztak Aradra. A vámháznál a királyi herceget egy díszszabad fogadta zászlóval és zenével, azonkívül az első számú gyalogezred tisztikara Badescu generális vezetésével. A királyi herceg fogadtatásánál jelen voltak még dr. Robu János főpolgármester, dr. Beles Jenő alispán, Imen a királyi herceg Pap I. János görög-keleti püspökhöz ment. A püspök este a kir. herceg tiszteletére vacsorát adott, amelyen jelen voltak Radu Pancu prefektus, dr. Robu János, főpolgármester, a királyi herceg kísérete és a szentszék tagjai. A királyi herceg az éjszakát Pap I. János püspöknél töltötte. Ma délelőtt a királyi herceg kíséretével meglátogatta a Weitzer-, Marta- és Textil-gyárakat, délben egy órakor autón a várba hajtatott, ahol az I. gyalogezred tiszti étkezdéjében diszbedet adtak tiszteletére. Délután a Kulturpajotát látogatta meg. Hat órakor teát adtak tiszteletére a prefekturán és ugyanitt fél kilenckor vacsora volt.

Felfüggesztették a képviselők kizárását.

BUCURESTI. A kamara április 4-én tartott ülésén Averescu miniszterelnök indítványt tett, hogy a parlamentből kizárt képviselőkre vonatkozó határozatot további végrehajtását függeszék fel. A képviselőház a javaslatot elfogadta, mire tegnap az ellenzéki képviselők ismét megjelentek az ülésen. A föderáció nevében Michalache szólalt fel, és kérte, hogy a távollétiük hozott határozatokat semmisítsék meg. Duca képviselő is felszólt. Cantacuzino tábornok: Miért távoztak el? Azért kapnak 5000 lei havi fizetést, hogy az ülések végéig ottmaradjanak.

Garancia a lakásépítőknek.

Több ízben megirtuk már, hogy mindaddig nem indul meg a lakás-, illetve házépítési vállalkozó kedv, amíg a kormány nem ad garanciákat, hogy az épült lakások nem lesznek rekvirálásnak kitéve. *Trancu-Jasi* miniszter — mint Bucurestiből jelentik — lakásépítési törvényjavaslatot nyújtott be, mely az új építkezőknek első 10 évre teljes, a következő 5 évre 50 százalékos kedvezményt ad. Nem érdektelen a miniszternek az a terve, hogy minden nagy cég, melynek alaptőkéje 15 millió lei, köteles vállalati részére meghatározott időn belül új házat építtetni. A fakeskedők, akiknek üzleti érdekük is, hogy a lakásépítési akció meginduljon, eljártak a miniszternél, hogy az új házaknak 20 évi adómentességet és állami hitelt szerezzenek, továbbá, hogy az új házakat rekvirálás alól mentessék. *Trancu-Jasi* ez utóbbi intézkedéssel egyetért, de a Banca Nationala hitelnyújtását nem tudja biztosítani.

Szamuelyi soffőrje.

BUDAPEST. A büntető törvényszék tegnap tárgyalta Dékány Istvánnak, Szamuelyi Tibor soffőrjének bünpörét. Az ügyész ség gyilkosságban való bünpártólással vádolja. Elmondotta, hogy tagja volt a terrorista társaságnak, a gyilkosságokról is tudott, de azokban nem vett részt. Ő csak mint soffőr működött. Elmondotta, hogy az utolsó napon, amikor még nem is sejtette, hogy a diktatura utolsó perceit éli, ő vitte Szamuelyi autóját Savanyukut felé. Győrben megálltak, Szamuelyi akkor leszállt, sok pénzt adott neki a vacsorához, de semmivel sem árulta el, hogy a bukás elérkezett és hogy Ausztriába menekül. Sőt ellenkezőleg: Amikor az autó defektust kapott, nevetve jegyezte meg:

— Nekem már semmisen akar sikerülni! Dékány Savanyukuton lefeküdt aludni és akkor két terrorista susogásából tudta meg, hogy baj van. Akkor tudta meg, hogy Szamuelyi Tibor már átszökött a határon. Hajnalban csendőrök letartóztatták a két terrorista, neki pedig azt parancsolták, hogy hajtson Lajtaufja-

luba. Odaérve lövést hallott a tulsó partról. A csendőrök leszálltak az autoról, és a lövés iránya felé szaladtak az erdőbe. Pár perc múlva visszajöttek azzal, hogy Szamuelyi Tibor éppen most lötte magát agyon. Nyomban ér-

Láncolnak a Margitszigettel.

A budapesti Margit-sziget egyike a magyar főváros nevezetességeinek. Eltekintve attól, hogy a szigetnek gyönyörű fekvése, üde levegője van — történelmi nevezetességül s a magyar történelem nem egy mondanja fűződik hozzá. A budapesti községi bizottság tagjai már nem egy esetben követelték, hogy a szigetet mely jelenleg vállalkozók birtokában van, a város saját kezelésébe vegye át, azonban az még mindig nem történhetett meg. A Margit-szigetet most idegen kezre akarja játszani a jelenlegi tulajdonosa — Schiffer Miksa. Schiffer ez év januárjában vette meg a szigetet. Korántsem azért, hogy fejlessze s hogy a közönség igényeinek megfelelően vezesse — hanem hogy kihasználja és gsefteljen vele. Első dolga volt, hogy a belépő jegyek árát és a vendéglő bérletét felemelje. Beruházásokat azonban nem eszközölt, sőt a tél folyamán megrongálódott épületeket, parkokat nem javíttatta ki.

Schiffer Miksa néhány héttel ezelőtt a Duna-palota igazgatósá-

tesítették a parasztságot és a polgárságot, hogy a proletárdiktatura megbukott és senki a határt át ne lépje. Őt azután Győrött letartóztatták. A kihallgatott tanúk Dékány ellen vallottak. A bíróság az ítéletet április 13-án hirdeti ki.

gának közvetítésével tárgyalásokat kezdett az olasz és francia misszió Budapesten tartózkodó tagjaival, kik a szigeten klubot akartak berendezni a misszió tagjai részére. Azonban az ügy az anyagiakon hajótörést szenvedett, mire Schiffer egy rejtélyes francia pénzes csoporttal kezdett tárgyalni, melytől 35 millió koronát kér a szigetéért. Az összeg frankokban kifejezve nem is sok, ha a magyar korona valutáris értékét vesszük alapul, de szemérmetlenül sok akkor, ha alapul vesszük, hogy Schiffer az év januárjában 14 millió koronáért vette meg a szigetet a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól. Csekély 21 millió koronát akar tehát keresni 3—4 hónap alatt a Margitsziget élelmes tulajdonosa. A budapesti közvélemény felháborodását fejezte ki az üzlet ellen és most már erélyesen követeli, hogy a sziget a város kezelésébe és tulajdonába menjen át. Budapest legközelebbi közgyűlésén többen felszólnak a Margit-sziget ügyében.

Felszabadult

a tűzifa Magyarországon.

BUDAPEST. A gazdasági helyzet javulása folytán az import tűzifa behozatala a legutóbbi hetekben nagyobb mérvet öltött. Ezért és annak elősegítése érdekében, hogy Budapest területén magát minden üzem, ipartelep, intézmény és magánháztartás hosszabb időre és lehetőleg a téli időnyre is kellő mennyiségű tűzifával elláthassa, az erdő- és faügyek kormánybiztosa a tűzifára vonatkozó fajegyek használatát Budapest területére további intézkedésig felfüggesztette és egyben megengedte, hogy szabad forgalom tárgyát képező magyarországi és import tűzifát további intézkedésig a Budapest területén levő üzemek, ipartelepek, intézmények, valamint magánháztartások is korlátozás nélkül bevezethessenek.

Irodalom és művészet.

A színházi iroda közleménye. Vasárnap délután a Zsidónő. Az aradi színház életében érdekes változást valósított meg Róna Dezső színgazgató, amikor ünnepnap délután egy olyan nagy operát adat elő, mint a Zsidónő. A népszerű operának délutáni műsorra tűzése azt a célt szolgálja, hogy a szükösebb anyagi viszonyok között élő polgári osztály is élvezhesse a komoly muzsikát és így a nagyjelentőségű újítás bizonyára nagy tetszésre fog találni a közönség minden rétegében. A Zsidónőt vasárnap délután D'Arin felléptével, a rendes szereposztásban adják elő, mérsékelt helyárak mellett. — Faust — D'Arin felléptével. Szerdán a Faust operát tűzte műsorra a színház igazgatósága. Mellszót

luztál először énekl Aradon D'Arin a színtársulat állandó vendége, aki legutóbb óriási siker mellett mutatkozott be a városi színházban. — Mi ketten a címe a színház legközelebbi újdonságának. A kacagató, szellemes francia bohózatot a budapesti Vigaszínház mutatta be olyan rendkívüli tetszés mellett, hogy huzamosabb időn át a műsorán kellett tartania. A mulatózó francia bohózat Aradon is bizonyára óriási sikert fog aratni annál is inkább, mert a premierre nagy előkészületeket tesz a színház vezetősége.

Megnyit a szépművészeti szalon új helyiségében, az Orfay-palotában. Szencziócs képek, szobrok, műtárgyak állandó kiállítása, vétele, eladása és bizományi árusítása.

A Monto Cristo és a Nátha nagy-sikerű bohózatok szerepelnek a Modern Kabaré ma esti új műsorán. A két humoros cselekményű színdarab a legjobb szereposztásban kerül színpadra. Két új műsorral lépnek fel Németh Margit, a nagyszé-rű kabaréprimadonna, Tolnay Dea, Kapossy Özl, a férfiak közül Felhő Ervin tánckomikus, Rudas Bandi síheder, Bíró Géza humorista, Aurél román komikus, Olteanu román táncos és a többi szerződött tag. Az est folyamán több érdekes új szám kerül először bemutatásra, a határos magánszámokat duettek és triók váltják fel.

Megnőmült a csodálkozástól, aki először elolvasta azt a pazar műsort, a melyet a ma délután öt órakor kezdődő kulturpalotai Patronázs-előadás nyújt Arad közönségének. Járóssy Dezső előadása, Hehs Magda, Bodnár László művészi száma, Pucher Zoltánné tüneményes orosz énekdarabja éppoly kiváló nyújtanak, mint Tóth Böske prólógia és az a táncduett, amit Ásvány Juliska és Klein Klárka lejtének. Jegyek délután három órától íj. Klein Mór könyvkereskedésében, négy órától pedig a Kulturpalota pénztárában kaphatók.

Megrendszabályozzák az autókat.

BUCURESTI. Legközelebbi törvényjavaslat kerül a képviselőház elé, amely szabályozni fogja az autoforgalmat. Az autók ezentul csak engedély alapján közlekedhetnek. Azokat, akik nem rendelkeznek forgalmi engedéllyel, 10—20 ezer lei pénzbüntetéssel és három hónapig terjedhető elzárással fogják büntetni. Autót ezentul csak azok vezethetnek, akik az előirt vizsgát letették és erről bizonyítványt kaptak. Szigorú pénzbüntetéssel fogják sújtani azokat az autotulajdonosokat, akik szakvizsgával nem rendelkező soffőröket alkalmaznak. Azokat is szigorúan megbüntetik, akik igazolvány nélkül vezetnek autókat. A belügyminiszteriumban jegyzéket vezetnek az összes forgalomban levő autókrol és a kiadott vezetési engedélyekrol.

Návay gyilkosai.

Szeged. A tegnapi tárgyalás elején Jákics János budapesti vas-munkást hallgatták ki. Előadta, hogy a vádlott a makói ut után előtte dicsekedve mesélte viselt dolgait. Magára vállalta Návay Iván leszurását és két gyűrűt mutatott fel, mint az utnak silány, hasznát. Engi azzal indokolta a Návayak meggyilkolását, hogy rosszul bántak munkásaikkal. A következő tanu Engländer Lajosné elmondja, hogy Engivel Budapesten egy házban lakott és egy reggel Engi a zárt folyosón, mikor ruháját tisztította, két gyűrűt mutatott.

— Ez a két hitvány az egész jutalmam, mondotta Engi. A makói uton egy szőrös burzsuj ölttem meg. A szőrös burzsuj könyörgött, hogy ne bántsam és egész vagyont felajánlotta, de én azt mondtam, hogy nekem nem kell a vagyond, csak az életed, majd a szívébe szurtam. Azután mellém térdeltem, a frissen kifolyó vérrrel teleszívtam a szájamat és leköttem a mellettem álló terrorista. Ezután az időközben előkerült Pap Sándor vádlottat hallgatták ki. A tárgyalást folytatják.

A névtelen feljelentés — érvénytelen.

A CFR. bucuresti vezérigazgatóságától távirati körrendelet jött az aradi vasutigazgatósághoz, amely szerint a CFR. vezérigazgatósága ezután kizárólag csak a névvel aláírt feljelentéseket veszi figyelembe. Az értesítés szerint a jövőben névtelen feljelentésre annál kevésbé lesz szükség, mivel a CFR. vezérigazgatósága ezután nemcsak a bűnöst, vagy a mulasztás elkövetőjét fogja a legszigorubbán felelősségre vonni, hanem emellett a feljelentőt is minden esetben a legmesszebbmenőleg védelmezni fogja. A feljelentéseket azonban ezután is csak szolgálati uton szabad megtenni.

Ellenőrzik az ékszereket.

Bucuresti. A pénzügyminiszterium keretébe tartozó vámfő igazgatóság utasította a vidéki vámhivatalok vezetőit, hogy járják be a körzetükbe tartozó ékszerek eladásával foglalkozó üzleteket és állapítsák meg, hogy vajjon az azokban eladásra kerülő értéktárgyak neme hamisítványok. Ha valamelyik ilyen üzletben hamisítványokat árulna valódi ékszerek helyett, akkor a vidéki vám főnöke köteles az üzletet bezárni és a rak táron lévő tárgyakat az állam javára lefoglalni. Ha valaki ezután egy ilyen üzletet akar nyitni, úgy a megnyitási engedély megszerzésénél fel kell mutatni a helyi vámigazgatóság igazolványát, melyben a vámhivatal hivatalosan igazolja, hogy az eladásra szánt értéktárgykészlet nem hamisítvány.

A rekompenciós vonatok.

A román, csehszlovák és osztrák kormányok között nemrég létrejött vasúti egyezség következtében megindult rekompenciós vasúti szerelvények már hónapok óta állandóan közlekednek. A rekompenciós mozdonyokat ezideig az előírás szerint saját tüzelőanyagukkal látták el, úgy, hogy a romániába jövő osztrák tehervonat az itteni tartózkodás egész idejére el kellett látni tüzelő anyaggal. A bucarestii vezérigazgatóság most értesítést küldött az aradi kerületi vasutigazgatósághoz, amely szerint a jövőben a rekompenciós vasúti szerelvényeket az állomások mindig elláthatják tüzelőanyaggal.

Jelenleg Erdély területén nagymennyiségben vannak francia eredetű vasúti szerelvények. A francia kocsikra vonatkozólag a napokban egy rendelet jött az aradi kerületi vasutigazgatósághoz. A rendelet szerint ezután az állomásokon veszteglő franciaországi vasúti kocsikat az állomásfőnökségek felügyelete mellett szerelvénynek kell összefűzni és rövid idő alatt Franciaországba visszairányítani. A rendelet azonban arról is megemlékezik, hogy a Franciaországba induló vonatokat üresen nem szabad utnak engedni, hanem azokat minden esetben Franciaországba feladott árukkal kell megrakni.

Az utódállamok konferenciája.

Róma. Az utódállamok gazdasági konferenciája tegnap megnyílt. A konferencián Románia, Magyarország, Ausztria, Lengyelország, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Olaszország képviseltették magukat. Gróf Storza olasz külügyminiszter megnyitó beszédében azt hangoztatta, hogy a konferencia ugyan gazdasági természetű, de nagy horderejű, mert a gazdasági kérdések megoldásával az egyes államok politikai viszonyait is tisztázzák.

Tévedés hatvanmilliódolláros örökség körül.

(Nem igaz az amerikai Weiszberg-vagyon.)

Néhány hét előtt budapesti tudósítás alapján megirtuk, hogy Braziliában meghalt Weiszberg Dávid milliomos, aki innen származott Amerikába és Erdélyben élő rokonaira több millió dollár értékű örökséget hagyományozott George I. Webster rochesteri ügyvéd levele, amely az örökséget a pesti főkapitányságnak hírül adta, mindenféle izgalmas érdeklődést váltott ki. Felhívások jelentek meg az újságokban, amelyek szerint Weiszberg Dávid 60 millió dolláros örökségére jelentsék be igényeiket azok, akik az elhunytal rokonságban álltak. A felhívásnak hallatlan hatása volt. A rokonnakon kívül, akik ügyvédet is vállaltak, jelentkeztek tömegesen a Weiszbergerek, sőt jelentkeztek a Weiszbergerek és Weisburgok is, egyáltalában jelentkezett mindenki, akinek valami Weiszberghez valami köze volt. Nagyarányu üzleti tervekkel rohanták meg a Weiszbergereket, csillogó házasságokat kínáltak nekik, egyszóval valamennyi Weiszberg máris amerikai milliomosnak képzelte magát. Az örökségre igényt tartó családok között már pártok, kotériák és csoportok alakultak, a melyek közköltésen Amerikába akarták küldeni egyik-másik képviselőjüket és az ügyvédek már az iránt érdeklődtek, hogy miután az örök hagyó Weiszberg Dávid Braziliában halt meg, hogyan rendelkezik a brazíliai örökösödési törvény az oldalági örökösökről. A rendőség közben csapdát készített a Weiszberg nemzetségről és már meg is szövegezte a jelentést az amerikai ügyvéd számára.

Most azonban egyszerre vége szakadt minden boldog készülődésnek. A Weiszberg örökösök egy

csoportjának megbízásából — mint budapesti tudósítónk jelenté — dr. Móra Zoltán ügyvéd megjelent a rendőrségen és érdeklődni kezdett az iratok iránt. Dr. Móra mindenek előtt azt a bizonyos levelet kezdte vizsgálni, amelyet az amerikai ügyvéd irt a budapesti rendőrségnek és ennek kapcsán sajtószándékos felfedezésre jutott. Az ügyvéd, aki tud angolul, megállapította, hogy a levél egészen helytelen és téves fordításban került a rendőség elé. Webster ur levelének értelme ugyanis nem az volt, hogy örökösök után kutató, hanem ellenkezőleg: az amerikai ügyvéd egy Amerikában élő Weiszberg-örökös megbízásából egy örökség iránt érdeklődik, amelyről csak annyit tud, hogy a budapesti városházán erről az örökségről valami feljegyzésnek kell lennie. Ezt a levelet bizonyára olyasvalaki fordította le a budapesti rendőség számára, akinek nagyon kevés fogalma van az angol nyelvről. Többek között az eredeti levélben ez áll: Az örökség értékéről feljegyzés van az önök városházán. A városház — *Town Hall* — szót a fordító egyszerűen megtette *Hill Town* amerikai városnak és az ő fordítása révén a rendőség arról értesült, hogy a legendás örökségről Hill Town amerikai városban pontos feljegyzések vannak. Ilyen formán a Weiszburgok, Weiszbergerek és Weiszbergerek szegényebek lettek egy illúzióval.

A nagy „örökség” ügyében az aradi Weiszbergerek is jártak Budapesten, pénzt is költöttek, de most szétfoszlott a legenda, mert az amerikai Weiszberg örökös nemhogy pénzt adna európai rokonainak, hanem ő maga keres az óvilágban akár koronát, akár lelt.

A nő természetrajza.

Az alábbiakban félénk kísérletet teszünk arra, hogy a nő rejtélyét természettudományos alapon megfejtsük. Bocsnatot kérünk a szépneműtől, ha egyik-másik rajz ellenkezőnk a felfogásával. Minthogy csak típusokat rajzolunk és minden különálló nő kivétel, magától értetődő, hogy a kivételek nem egyeznek a típusal.

Bevezetés. A nő az emberi élet szobrájának legfontosabb eszköze. Valamennyi aglegénynek ez a felfogása. Minden nő mint fiatal leány születik. Ennek ellenkezője nagyon ritka. Évezredek során a nő helyzete a történelemben sokszor változott. Így volt idő, amikor a gyengébb nemet képviselte. Ma ebből már semmit se lehet látni.

1. A háziasszony (mulier normalis). A háziasszony a tehermentesítő-csoportba tartozik. Mentessli a férjét sok apró gondtól, például a vendéglőben való étkezés gondjától, avagy attól a gondtól, hogy valaha gyermek nélkül fog meghalni. Ebersége közismert. Este addig virraszt, amíg felmúlt fia hazajön. Cselédeivel szemben meginduló módon ölfeláldozó. Nem nyugszik addig, amíg cselédeiből a szorgalom, becsületesség és erkölcs szobrát megfaragja. Jutal-

mul ezért az önfeláldozásért a cselédek felmondanak.

2. A meg nem értett nő hajlamos a pszichoololizisra. Tudja, hogy boldogtalan, de nem tudja mindig, hogy miért. Ha tudja, azonnal könyvet ír róla. Magán kívül legszívesebben önmagával foglalkozik. Olykor megszökik olyan férfival, aki megérti. Ennek azután a férfi rendszerint szobrot emelhet.

3. A divat-hölgy. Mindig a korral halad. Ha kell, egy éjszaka szőke lesz, vagy akár zöld is. De öszhajn sohasem lesz. A kisvasuton, a színházi folyosón azonnal szemel szur. A kalaptűjével. De leginkább autón jár, az autóbundája miatt. A harisnyái látványosságok. És valóban ugyancsak megnézik. Ha a divathölgy egyszer nagysókára 39 éves lesz, sokáig az marad. Később 38 éves lesz.

4. A híres nő. Ott látni a színházban, a moziban, a korzón, a hangversenyen. Ez a nő részint szeszélyből, részint migréből áll. Ez utóbbi a szükséghez képest elentkezik. A híresség okozza életörömét. Ölheli kutyájánál legjobban a férjét szereti. Mint az életét. Az életére pedig...

5. A viszony-asszony viszonyaihoz képest viszonyaival viszonyai felett él. Nem minden férfi tetszik neki. De igen

gyakran minden második. Ahányszor kijön a sodrából, megcsalja a férjét. És mindig kijön a sodrából. A férj természetesen semmit sem tud. Ezt hiszi ugyanis az asszony... Pedig mindent tud... Gondolja a férj. Később a viszonyasszony észhez tér és kolostorba vonul.

6. A kiházasító nő. A legveszedelmesebb faja a nőnek. Egyetlen nőten fiatalember sem érzi magát biztonságban miatta. Nem tűri, hogy bárki is nőten legyen. Legtöbbször minden különösebb ok nélkül rátör védtelen, fiatal leányokra és orvul megtámadja őket a legkáprázatosabb párti-ajánlatokkal. Szarcensére nem minden párti sikerül. De ha egy mégis nyélbe ütődik, megkapja jutalmát a közvetítő: szidják, mint a bokrot.

7. A naiva. A naiv asszony főként leányszeméremmel táplálkozik. Ha valami pikánsat beszélnek előtte, rendszerint olyan vörös lesz, mint a főtt rák. Olykor hamarabb, olykor sokkal később. Nagyon tapasztalatlán. Gyakran napokig nem mozdul el otthonról és stikkel. Bizonyára ettől szüli gyermekeit, akik ugyanolyan naivak, mint az anyjuk.

8. A férfi-asszony. A férfi-asszonyt régebben a szépneműhöz sorolták. Azóta ez a felfogás gyökeres változáson ment keresztül. Manapság a tudomány a férfi-asszonyt oly lénynek tekinti, amely sem férfi, sem asszony. A férfire azonban a bauszka, az izmos termet és a férfias fellépés emlékeztet. Az asszonyt azért lehet benne felismerni, mert szereti a cigarettát. Ha a férfi-asszony kilábolt az agkori betegségekből és a makrobiotika szabályai szerint él, örökké élni fog. De ez az eset igen ritkán következik be.

9. Az érdekes nő. Részint Aphrodite leánya, részint a kémiához tartozik. Arcában úgy lehet olvasni, mint a könyvben: az érdekes részeket aláfesti. Kedvenc költője Strindberg. A csókja veszedelmes: mérges és borsos szabószámlákat idéz elő.

10. A jótékony nő. Kihalófélben van. Fénykora egybeesett a finom élet virágzó korával. Azóta lassan haldoklik és csak alkalomadtán, a valutakurzusok emelkedésekor tér némiképen — magához.

Homunkulusz.

A mulató Budapest

A budapesti Új Nemzedék írja: Budapest a háború előtt is híres volt hangos éjszakáiról, kávéházairól és szórakozóhelyeiről. Munkatársunk utána nézett a rendőrségen, milyen a képe ma a szórakozó Budapestnek és az alább közölt adatokból kiderül, hogy Budapest ép oly vidám, vagy talán még jobbkedvű mint volt a háború előtt. Soha annyi színház, mozi, orfeum, kabaré, hangversenyterem, táncterem és bár nem működött, mint ma. A rendőség által közölt adatok szerint Budapest területén van: 12 színház 12.000, 80 mozi 27.000 3 orfeum 2600, 8 állandó kabaré 3000, 4 hangversenyterem 3000 ember számára. Ha naponként a színházakban felt házakat, a moziban három előadást és átlag három hangversenyt számítunk, körülbelül 110.000 ember szórakozhatik ezeken a helyeken. Ezenkívül működik több mint 20 napientegélyivel játszó bár és kabaré, naponként pedig 20—25 rendőrileg engedélyezett táncmulatság szokott lezajlani és ha ezekre átlag 50.000 embert számítunk, Budapesten egy nap több mint 160.000 ember szórakozik. Nevet, felejt, mulat és derhézol.

AZ ARADI KOZLONY

Szerkesztői telefonszáma 111.

HIREK.**Ez a demokrácia.**

Egy államférfi valamikor gyönyörűen definiálta a demokrácia magasztos fogalmát. És milyen ma a demokrácia? Demokrácia az, mely másokat elnyom? Demokrácia az, mely kétféle mértékkel ismer, mely jogot és szabadságot úgy gyűjt össze az egyik számára, hogy a másiktól elveszi? Demokrácia az, mely szerzett jogokat revideál és javakkal jutalmaz, miket más szerzett? Mert ilyen demokrácia sajnos létezik és ez a demokrácia nem más, mint a csehszlovák köztársaság demokráciája.

— **Április 1. előzetési évnyegyed alkalmával felkérjük t. vidéki előfizetőinket, hogy úgy hátralekös előfizetési tartozásukat, mint a folytatólagos előfizetést postulatványon beküldeni sziveskedjenek.**

— **Pénzügyi államtitkárság helyetti igazgatóság.** A clujai (kolozsvári) pénzügyi államtitkárság értesülésünk szerint a napokban feloszlik és helyébe a bucarestii pénzügyminisztérium által kinevezett Directiunea Regionala lép. Munteanu pénzügyi államtitkár már be is adta lemondását, míg az új igazgató a beavatóltak véleménye szerint Manaila pénzügyi kiküldött lesz. Az új igazgatóság majdnem olyan haláskörrel fog birni, mint az eddigi államtitkárság.

— **Károlyi Jugoszláviában.** Belgrád. A jugoszláv kormány megengedte gróf Károlyi Mihálynak, hogy Spalatonban telepedjék le.

— **A Duna kihasználása.** Budapest. A magyar kormány megkezdte a Duna víztereinek kiaknázását. Budapesten és Győrön már új turbinák szolgáltatják a szükséges villamoserőt.

— **A Vezuv kitért.** Nápoly. A Vezuv ismét kitért. Már régebben megállapították, hogy a vulkanikus kitérés be fog következni, ezért minden előkészület megtettek, hogy az erupció ne okozzon veszedelmet.

— **A néger a lincselés megszüntetéséért.** Amerikában még mindig divott az a barbár szokás, amely a fehér és fekete faj antagonizmusának következménye, hogy a fehérek meglincseltek a négereket, ha ezek valamit elkövettek. Most Washingtonból az a távirat érkezik, hogy igen előkelő néger személyiségek megjelentek Harding elnöknel és arra kérték, hogy szüntesse meg a lincselést.

— **AMTE—TMTE. 5:1 (2:1).** Csütörtökön az AAC. pályán szépszámu közönség jelenlétében mérkőzött az aradi és timisoarai munkáscsapat. Az első féldő heves AMTE. támadással kezdődik a Veszprémi két lövése veszélyezteteli TMTE. hálóját, majd egy szépen kidolgozott támadásból Veszprémi kiszökik és megszerzi az AMTE. vezető goalját. Ezután a piros-fehér dresszes timisoaraiak csatársora is frontba kerül és két egymástutáni kornelből a centercsatár védhetetlenül kiegyenlít. Változatos játék után Stoffa védhető lövése kerül a TMTE. hálójába. Féldő 2:1. A második féldőt állandó AMTE. fölény jellemzi a TMTE. védelme elszántan küzd, de a kiszökő Stoffa goalját nem tudja megakadályozni, majd Szabó lö goalt és egy kapus által védett és kicsapott lapdát Stoffa küldi ötödször a TMTE. hálójába. Megérdemelten győzött az AMTE. a mindvégig lelkesen játszó vendégcsapat fölött. Pártatlan jó bíró volt Lengyel Károly (ATE.) AMTE. II.—Egyetértés 1:0 (1:0.) A jobb csapat az Egyetértés volt, veresége csatársora goalképtelenségén mulott.

— **Hír Friedrich István elhunásáról.** Budapest. Friedrich István, aki e hó 12-én áll a bíróság elé a Tisza-pörben, állítólag elúnt a magyar fővárosból. Ezt különben félhívtalosan is megerősítik. Valószínűleg Münchenbe utazott, de az oltani rendőrség nem tud róla, hogy Münchenbe érkezett volna.

— **Olcsó marhahús kimérése a hatósági sátorban.** Értesítjük a közönséget, hogy a Piata Avram Jancu (Szabadságtér) hatósági sátorban f. hó 9-től kezdve naponként délelőtt és délután marhahúst mérnek ki, kg.-ként 7 és 8 leies árral. Közélelmzési hivatal.

— **Árdrágítási ítélet.** Az aradi törvényszéken működő árelenőrző-bizottság Pavelianu táblabíró elnöke alatt tartott ülésén Hoffmann Ottó kereskedőt 1000 leire ítélte árdrágítás miatt. Hoffmann a bucarestiből hozott sajtókielölt, melyet költségekkel együtt 181 leiert vett, 220 leiert adta el.

— **Bérbeadják a vasúti jegyek árusítási jogát.** A közlekedésügyi minisztérium Aradra és több városra vonatkozólag a vasúti menetjegyek árusítására árlejtést hirdetett. Az ajánlatok, amelyek a Directiunea Serviciul Comercial CFR-Str. General Berthelot 8. sz. bucarestii címre ajánlott levélben is beküldhetők, ez év április hó 25-ig zárt borítékban nyújthatók be. Az árverési feltételek az aradi vasúti igazgatóságnál is megtekinthetők.

— **Bajnoki footballmérkőzés és mezeli futóverseny.** Lesz vasárnap délután Arad sportszencziója. A Str. Theodor Serb (Török Gábor-utca) sporttelepén AAC.—Török első bajnoki találkozása 5 órakor, míg fél 4 órakor tartja ugyanott Románia 1921. évi mezeli futóbajnokságát, melyen az ATE. rendezésében cca 150 futó vesz részt az ország összes egyesületeiből. Jegyelövétel Maidnál.

— **Házasság.** Weigl Pál és Kovács Margit folyó hó 3-án házasságot kötöttek.

— **A város költségvetése.** Ma délelőtt kezdte meg a városi tanács a költségvetés tárgyalását, amelynek befejezése után a tárgyalás eredményét hármas bizottság fogja felülvizsgálni. Azután visszakérül a költségvetés a városi tanácshoz, amely javaslatával Radu Panca prefectus elé terjeszti. A prefectus a közigazgatási bizottsági ülésén állapítja meg az új adókulcsot.

— **Orvosi hírek.** Dr. Kilenyi Alibert belgyógyászati s gyermekorvosi rendelését Str. Marasesti (Kossuth-u.) 68. szám alól Str. Consistorului (Batthyány-u.) sarokház I. emeletére helyezte át. Rendelési idő: délelőtt fél 9—9 és délután fél 3—4. — Dr. Misca Tivadar, az urológiai és nemibajok szakorvosa, rendel d. e. 10—11-ig férfiaknak, d. u. 3—4-ig nőknek Str. Marasesti (Kossuth-utca) 9. szám alatt.

— **Nem szabad tüzelőanyagot vitni a repatriáltaknak.** A repatriáló hivatal közli, hogy az április 20-án induló repatriáló vonatra már csak azok jelentkezhetnek, akik kézipodgyázzsal szándékoznak elutazni. Felszólítja egyben a hivatal vezetősége a repatriáltakat, hogy fát és szenet ne vigyenek magukkal, mert az állomáson a legújabb intézkedés szerint a vagonokba rakott fát és szenet lefoglalják.

— **Az ébredők lemondják Szmeccsányit.** Budapest. Az Ébredő Magyarok Egyesületének választmánya felszólította Szmeccsányi Györgyöt, hogy mondjon le az elnökségről. Egyébként az egyesület, amely a szabad királyválasztás híve, testületileg a kiszagda-párthoz csatlakozik.

— **Meghalt a Länderbank főkörmányzója.** Bécs. Az alsóausztriai Mitterau kastélyban, 81 éves korában meghalt gróf Montecuccoli Miksa, a Länderbank főkörmányzója.

— **Távozó aradi vendéglős.** Sárközy Ferenc, az aradi pályaudvari étterem volt bérelője, miután az éttermet átadta az új bérelőnek, végleg eltávozik Aradról. A szimpatikus vendéglős pályatársai és barátai távozása alkalmával tegnap társasvacsora keretében búcsúztatták el.

— **Az Aradi Háztulajdonosok Szövetsége felkéri tagjait,** hogy az 1921. évi már esedékes tagsági díjakat a szövetségi irodában Str. Marie Chendi (Kölcsény-utca) 1. szám alatt befizetni sziveskedjenek. Ugyanott a tagok minden a háztulajdonnal összekötött ügyekben, különösen a már benyújtott házbértörvényjavaslatra vonatkozólag díjtalan felvilágosítást nyújtanak. Új tagok felvételnek.

— **A pászkasütést az orth. izr. hitközség f. hó 12-én befejezi.** Megrendeléseket is ugyanaddig még elfogad. Későbbi igénylésekre, esetleg újból sütni fog, de mivel az üzem újabb megindítása sok költséggel jár, így a pászka ára is sokkal drágább lesz.

— **Gyilkosság Marosszlatinán.** Marosszlatináról jelentették az aradi királyi ügyészségnek, hogy Román Nikolaj agyonlőtte Tóth Lázárt és Józsefnővérét is súlyosan megsebesítette. Sommer Nándor vizsgálóbíró az ügyészség indítványára elrendelte a hulla felboncolását.

— **Pénzt szereztem** című cikkünkre vonatkozólag ma a következő levelet kaptuk: Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Én nem foglalkozom üzletszerűen pénzkölcsönadással. Én a nálam járt urat csupa emberszeretettel segítettem és ezt soha semmi körülmények között sem fogom letagadni. Én nem vagyok tökéletes és én is a forgótökém után magas kamatot fizetek. Mély tisztelettel Schreicher Izsó.

Bucsuzkodás.

Tíz perccel a vonat indulása előtt a kupé sarkában ülök és kinézek a peronra. Alig egy-két ember lézeng, mert ez az utolsó vonat s ezzel nem sokan szoktak utazni. Ekkor egyszerre hangosan nevető társaság jön a vonat felé. Megállnak a szakaszom előtt és bucsuzkodnak. Ől személy bucsuzott el egy személytől. Nem értettem, hogy mit beszélnek, csak hangos hangzavart hallottam, gesztusokat láttam, továbbá széles fogsorokat és kacagó arcokat. Elgondolkoztam, vajon milyen fontos dolgot tárgyalhatnak ezek, miután bizonyára sokáig együtt voltak és együtt is jöttek a vasúti állomásra! Három perc múlva indul a vonat. Most hosszasan és barátságosan rázogatják az elutazó kezét, mintha a bucsu örökre szólna. A társaság férfi tagjai leveszik kalapjukat és felső testük hevesen hajlong. A társaság már indulni készül. Ekkor a társaság egyik hölgytagjának még eszébe jut valami visszahívja az éppen beszálló urat és a társalgás újból kezdődik. A vonatvezető sürgeti a beszállást. Az utas fülkémbé lép, leengedi az ablakot és a szűk nyíláson öt kéz nyúl be. A vonat elindul: öt kéz intget és öt szálból hangzik: A viszontlátásra! A mielőbbi viszontlátásra!

Gondolkoztam ezen a bucsuzkodáson. Mennyire hiány van a síjrusnak. Évezredekkel ezelőtt másként bucsuzkodtak az emberek. Homéros hősei sohasem bucsuzkodtak hosszasan, érzelmesen, csak röviden, néhány szóval. A köszöntés legyen könnyed, ne legyen benne érzelgősség és a bucsu nehézsége. A bucsu mögött rejülő érzés legyen hosszabb és bensőségesebb. Ha az elválni akorok hosszabb ideig együtt voltak a kellő

időben kell bucsuzkodniok és ha sokat beszélgettek a kellő időben hallgatni is tudjanak. Meg kell tanulni a helyes bucsuzkodást. Rövid kezettség és rövid kaplengelés. Ez az igazi bucsu. Ha rokont vagy jóbarátot kísérnek ki a vasúti állomáshoz, vonatindulásig lehet vele beszélgetni. Ekkor némán kell köszönni, a távozó behúzódik szakaszába és ezzel más utas lelkének harmóniáját nem zaklatják fel. Persze ez nehéz, mert mindenkinek látnia kell, mily nehéz a bucsuzkodás valakitől, aki talán nem is áll közel a szívéhez. Styx.

LEGUJABB.**A Teleki kormány lemondott.**

BUDAPEST. Gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök Horthy kormányzónak felajánlotta a kormány lemondását. A kormányzó a lemondást nem vette tudomásul és a döntés jogát fenntartotta magának. A kiszagdapárt számarányának megfelelő képviselőket kíván a kormányban. A párt négy miniszteri tárcát, köztük a belügyit, és hadügyit követeli. A királykérdésben az 1920. I. t.-c. alapjára és a nemzet önrendelkezési jogának alapjára helyezkedik, azonban e jog gyakorlását alkalmasabb időre halasztja. A pénzügyi reformokat egyidőben alkalmatlan jogi reformjavaslat tárgyalása követeli, ezenkívül javaslatot a varmegyei törvényhatóságai választásokról, a rendi- és reformjarról, a királyi hatalom jogkörének szabályozásáról, az új választójogról. Fokvetelése a parnának a királykerdes szemelyi részének teljes kikapcsolasa es bucsukiserleteknek minden eszkozzei valo megakadalyozasa, a mezogazdasagi szabad torgalomra valo visszateres, a föld-reformnak, a kis nasszonperleteres es nasszelyekre vonatkozó javaslatoknak sürgös vegrenajlása es a mezogazdasag fokozottabb vegelme.

Alapaban keresztény egyesüles partjanan bizalmas megbeszeres soran az a tenogas alakult ki, hogy gróf teleki miniszterelnöksége mellett lehet a legjobban a helyzeter megoldani.

BUDAPEST. GRÓF TELEKI PÁL magyar külügyminiszter kijelentette, hogy lemondása megindíthatatlan. Ragaszkodik a reuuentéséhez, mert az az erzése, hogy a lelkismereu konfliktusból, amelybe került, az egyedüli kivezelo ut a teljes visszavonulas a politikai tevékenység-től. Kijelentette, hogy abban egy mézetem van a kormánnyal, hogy az exkirály ideérkezésével teremtet helyzetből a belső es külső politikára való tekintettel az egyetlen kivezelo ut az exkirálynak Svájcba való visszautazása volt. Lemondásának oka tehát nem keresifető politikai nézeteltérésben. Végül kijelentette, hogy ezentul tudományos munkásságának fog élni.

A magyar forradalomból.

(Zendüléssel vádolt hadnagy.)

Budapest. Az itteni katonai törvényszék tegnap kezdte tárgyalni Hoffmann György tartalékos hadnagy bűnügyét, aki a Károlyi-forradalom idején a katonatanács kémirodájának vezetője volt. A katonai ügyészség zendülés bűntettével vádolja a hadnagyot. A tárgyaláson kihallgatták a Tiszapör vádlottait is, akik azt vallották, hogy Hoffmann hadnagy Kőbányán merényletet akart elkövetni Károly akkori király vonata ellen. A tervet azonban nem hajtották végre azért, mert gróf Károlyi Mihály is azon a vonaton utazott. A tegnapi tárgyaláson kihallgatták Magyar Lajos újságíró, aki elmondta, hogy a 11-es katonatanácsot Friedrich István és Laehne Hugó alakították.

Napfogyatkozás.

Az újságok a fordások pontos számításai alapján reggel 8 óra és 44 percre hirdették a napfogyatkozás kezdetét. A pontos időre az emberek kezdtek figyelni a napot, de az semmi kedvet nem mutatott holmi fogyatkozásra. Sokan nevettek és kijelentették, hogy a csillagászok sem tudnak már számítani. Az optímisták azt vitatták, hogy a tudósok egész bizonyosan nem tévedhettek, elvégre azért tudósok, hogy ne tévedjenek, hanem egész bizonyos, hogy nem járnak jól az aradi toronyórák. Páran már azt proponálták, hogy a naphoz kell igazítani a város összes óráit. Ezeknek sem volt igazuk. A napfogyatkozás a legpontosabban középeurópai időszámítás szerint 8 óra és 44 perckor kezdődött, ami a mi időszámításunk szerint egy teljes órával később azaz háromnegyed tízkor kezdődött. Az égi tünemény mindössze másfél óra hosszat tartott és az elváltozás annyira gyenge volt, hogy sokan észre sem vették. A pénteki hetivásár forgatagában az emberek egymásnak magyarázgatják a napfogyatkozás okát. Egy kővér nagybajuszu csizmadia külsejű ember elmesélte az öt körülvevőknek, hogy tavaly, mikor Szibériában volt, ott egy teljes napra eltűnt a világosság az emberek szemei elől. Egy inasféle suhanc rápirított:

— Ugyan Miska bácsi, hiszen tavaly nem is volt napfogyatkozás.

A többiek rámondják a gyerekekre:

— Téged nem kérdezett senki. Te nem voltál Szibériában. Tudhatod te, hogy mi történt arrafelől!

Mindenfelé maszatos gyerekek kormosívegen keresztül szemléltek a napot. Egy öreg anyóka oda sompolygott az egyik kamasz hátamögé és elkönnyörögte az üvegábrát. Mint valami titkot úgy vette

a kezébe. Belenézett, lejtett adta vissza és keresztet vetett magára. Pár gyerek kihasználva a kedvező konjunktúrát eladásra kínálta a kormos lemezt. Olyan olcsón. Mindössze 1 Leut kért a homályos üvegek darabjért, amelyek viszszerültek később a szemébe. A napfogyatkozásnak délelőtt 11 órakor vége volt. (S. E.)

Mégis jobb otthon.

(Milyen az élet Amerikában.)

Egy aradi uricsalád nemrég Amerikába költözött rokonaitól ma hosszabb levelet kapott, amelyben részletesen számolnak be az amerikai szomorú viszonyokról. Nyolc napi kellemes tengeri utazás után értek Newyorkba. De a hajóról nem volt szabad kiszállni, hanem tíz napig kellett vesztegelni a hajón, ahol naponta orvosi vizsgálat alá vették az utasokat. A munkanélküliség feirhatatlan. Legtöbb gyár és üzem szűnetel. Naponta hatalmas tömegekben vonulnak fel a munkanélküliek a főutakon. A megélhetési viszonyok semmivel sem jobbák, mint Európában. Bár rengeteg mennyiségű áru van felhalmozva, minden nagyon drága. Egy pár cipő 10—12 dollár, egy férfiruha 80—100 dollár. Ezzel szemben a fizetések nagyon alacsonyak. Egy munkás napi bére 12—15 dollár. A hivatalnokok átlagos fizetése 400—450 dollár havonta. Az élelmiszerárak, ha a valutadifferenciát figyelembe vesszük, szintén nagyon magasak. Az európai politikai hírekről pontosan tájékoztatják a napilapok a közönséget. De a politikával most senkisek törődik. Az egész város hangulatára ránehezedik a nyomasztó gazdasági helyzet. Mindenki a drágaságról, a nyomorról beszél. Jelenleg nincs is remény arra, hogy ez a helyzet megváltozzék, mert minden a trösztöktől, a nagy iparvállalatoktól függ. Ezek pedig az európai valuták javulását várják, hogy a rengeteg mennyiségű felhalmozott iparcikkeket az európai piacra dobhassák. Viszont az európai valutaárak emelkedésére az volna nagy befolyással, ha az amerikai óriási iparcikk felesleget elfogadható áron bocsájtaná Európa rendelkezésére. Az iparcikkokban való túlteljesítés az oka a nagy munkanélküliségnek is. Lépten-nyomon lehet látni szomorú, kétségbeesett európaiakat, akiknek minden vágyuk az, hogy újra visszatérhessenek hazájukba. A lakásviszonyok annyival jobbák, hogy itt nincs lakáshivatal. Az igaz, hogy lakást is alig lehet kapni. És ha nehezen lakáshoz jut az ember, horribilis árat kell érte fizetni. A szegény, kivándorlók, akik reménnyel telve, ambícióval, munkakedvvel mentek az új hazába pénz, boldogságot keresni, szomorúan állapítják meg, hogy mégis jobb otthon.

Az ál-nagyhercegnő szélhámoságai.

BERLIN. Nemrég sokat beszéltek a német fővárosban a többször büntetett Sameck Anna masamódról, aki Davidow Olga orosz nagyhercegnő álnéven sok szélhámoságot követett el. A nagystíliú nőnek elegáns barátjával 14 szobás, pazarul berendezett lakása, nagy cselédsége, magánfogatja, luxusautója volt. Szerepelt Furgold grófnő és Werner Alice néven is és így is a szélhámoságok egész sorát követte el. Nemrég ismét a bíróság elé került, mert egy borkereskedőtől 50 ezer márkát csalt ki azzal az ürügygel, hogy uradalmaktól 200 ezer márká értékű bort vásárol. Egy bádogosmestertől 18 ezer márkát csalt ki azzal, hogy egy magas állami tisztviselő feleségétől olcsó lovakat vásárolt. Miután a szélhámosnő számított arra, hogy magas büntetést kap, a bolondot játszotta. A bíróság előtt is a „nagyhercegnő“-t adta. Amikor belépett a tárgyalóterembe, ráírvallt a bírásra.

— Mit jelentsen ez?! Miért nem tüzték ki a lobogókat? Miért nem áll fel a csöcselék, amikor a fenség megérkezik?!

Ezután alaposan leszidta a bírókat és tanukat. Végül hiszterikus roham lepte meg, aminek következtében a védők az asszony elméleti állapotának megvizsgálását kérték. Miután az előhívott törvényszéki orvos megállapította, hogy a vádlott nem beszámítható, a tárgyalást elnapolták.

Közgazdaság.

Ujabb áresés.

Budapest. A tőzsdén arra a hírre, hogy Berlinben emelkedett a magyar kifizetés és hogy Zürichben a magyar koronát 215-tel jegyzik, ismét áresés következett be. Jelentéseink a következők:

Budapest, április 6. Tőzsdenyitás: Napoleon d'Or 940—965, dollár 279—275, márka 460—457, osztrák korona 45, leu 410—395, rubel 125, szokol 391—381, lengyel márka 39. — Tőzsdézárás Napoleon d'Or —, dollár 270—290, márka 455—465, osztrák korona 44—46, leu 390—400, szokol 395—405, dinár 760—780, lengyel márka 35—37. — Zürich, április 6. Tőzsdenyitás. Berlin 945, Newyork 576, Milano 2420, Prága 780, Budapest 210, Zágráb 412, Bucuresti 820, Varsó 71, Bécs 153, osztrák lebélyezett korona 96. — Tőzsdézárás: Berlin 948.5, Newyork 577, Budapest 212.5, Prága 780, Zágráb 415, Bucuresti 830, Varsó 70, Bécs —, osztrák lebélyezett korona 96.

Budapest, április 7. Tőzsdenyitás: Napoleon d'Or 930—915, dollár 278—272, márka 453—465, lira 1225, osztrák korona 45, rubel 126, leu 403, szokol 383—391. — Tőzsdézárás: Napoleon d'Or 935, angol font 1130, dollár 270, francia frank 2280, márka 465, lira 1250, osztrák korona 45, rubel 130, leu 405, szokol 395, korona-

és frankdinár 770, lengyel márka 37. Zürich, április 7. Tőzsdenyitás: Berlin 935, Newyork 575, Milano 2500, Prága 737.5, Budapest 215, Zágráb 407.5, Bucuresti 840, Varsó 72.5, Bécs 153, lebélyezett osztrák korona 97. Tőzsdézárás: Berlin 935, Newyork 577, London 2267, Páris 4130, Milano 2550, Prága 785, Budapest 215, Zágráb 407.5, Bucuresti 835, Varsó 72.5, Bécs 150, lebélyezett osztrák korona 96. — Arad, április 8. Dollár 66—67, márka 1.18—1.19.

Uj gyorsvonatok.

(Arad és Timisoara (Temesvár) között.)

Illetékes helyen azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a vasuti forgalom javítását első sorban úgy célozzák, hogy gyorsvonatjáratokat fognak életbe léptetni. Ezek a gyorsvonatjáratok Timisoara (Temesvár)—Arad—Bucurestin és Timisoara—Orsova—Bucurestin keresztül fognak közlekedni. A személyszállító forgalmat oly irányban javítják, hogy a vonat indulási idejét nem az éjjeli, hanem a nappali órákra fogják áthelyezni. Ugyisint a mellékvonalakon is alkalmasabb és az utazó közönség utazási szükségletének megfelelőbb menetrendet fognak életbe léptetni.

Mozi.

Milliók a kofferben III. — Apollóban. Egyre jobban fokozódik a közönség érdeklődése ez iránt a kolosszális amerikai kalandorfilm iránt, amelynek első két része egy a szédületes koncepciójával, mint a lebilincselőn érdekesítő meséjével valóságos csodálkozásba ejtette a nézőt. A hatalmas amerikai bűnügyi dráma harmadik részét szombattól kezdve mutatja be az Apolló színház. A közönségnek így megszakítás nélkül alkalma nyílik tovább élvezni a rendkívül izgalmas mozifilmet. A második fejezetben Harley, a kalandor-társaság feje tudvalegőleg Jessyék fogságába esik. A kalandor-vezér azonban egy szerencsés véletlen folytán újra visszanyeri szabadságát, amit azonban már nem sokáig élvezhet, mert autója, amelyen menekül üldözői elől, látogató mélységbe zuhan és Harley szörnyen hal. A vezér halála azonban nem riasztja vissza a banda tagjait attól, hogy a kitűzött céljukért tovább küzdenek. A banda vezetését más veszi át és most még elkeseredettebben folyik a harc a gonoszítók és a meggyilkolt tudós unokahuga között, aki nagybátyja haláláért bosszút esküdött ellenük. A dráma cselekményének imént vázolt nagy vonalait természetesen az izgalmasabb jelenetek, szenzációs trükkök és haláltmegvető üldözések egészítik ki. A film kiállításáról, azt hisszük, elég annyit mondanunk, hogy az amerikai filmgyártás legnagyobb szabású és legcsodálatosabb alkotásai közé tartozik.

*Az Uránia színház szombattól kezdve rendkívül szenzációs műsort mutat be.

A szerkesztésért
KÁROLY JÓZSEF
felel.

Apró hirdetések

Levelezés.

FIATAL ASSZONY barátja lenne megértő idősebb urnak, ki őt anyagilag támogatná. Leveléket „Tavaszi” jellegre a kiadóba kér. 1469

„SZERÉNY” jellegre levél van Wallinger hirdetőjében. 10749

BARNA fiatal asszonyka idősebb urlembert ismeretséget keresi aki őt anyagilag támogatná. „Nem örök az élet” című jellegű leveleket Wallinger hirdetője (Földes-patika kapujával szemben) továbbít. 10749

Alkalmazás.

TRODISTANÓ kinek hosszabb gyakorlata van és könyvelni is tud, állandó alkalmazást nyer. Ajánlatot levélben Kovács Soma Társához Arad. 1463

URASÁGI INASNAK ajánlkozik előkelő gentri családból származó, hirtelen elszegényedett jó megjelenésű huszonnégy éves doctor juris. Előkelő társaságokban szerzett ismeretei biztosítéknak tekinthetők hogy megfelel. Jellegű levelek „Ambiciózus” címre a kiadóhivatába. 1470

KERESKEDELMI végzett román tisztviselő keres délutáni foglalkozást mint fordító, levelező stb. Bővebbet Wallinger hirdetőjében (Földes-gyógyszertár kapujával szemben.) 10750

TIZ ÉVI gyakorlattal bíró, nős kocsi-kenőcs gyártáshoz is értő láda készítő állást keres. Cím a kiadóban. 1374

SZÓLÓ-MUNKÁK felügyeletére ajánkozik egyedül álló, megbízható, 57 éves, volt hivatalnok. Cimeket a kiadóhivatába kér. 1410

Vétel és eladás.

ALLO TÜKÖR 175-57 cm. fali óra, asztalok szekrények, fakofferek, képek, íróasztal, stb. eladó. Strada Anton Mocioni (Orczy-utca) 6. I. em. 1456

5 HP. nyersolaj motor eladó, 15-éig üzemben megtekinthető ugyanott vas-hordók is eladók, Kovács Gyula Strada Sava Raicu (György-utca) 15. 1467

FÜRDŐKÁLYHA vaskád, ajtók, ablakok lakarkétközeli eladó. Str. Marie Chendi (Költsey-utca) 10. 1464

ELADÓ egy erős 6-os magyar állami cséplőgarnitúra. Kabát Sándor. M. Pecica 127. 1462

MAGANJÁRO 8as cséplőgép olcsón eladó Cím Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10750

JÓHANGU gyakorló zongora eladó. Cím Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10750

EBEDLŐ, fekete füstölt tölgy, vadonat új, eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében (Földes-patika kapujával szemben.) 10750

BUTOR, Ebédlő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegand butoraktár, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

ANTI és modern porcellán, butort, szőnyeget festményeket, ékszer, ezüst vesz és elad Salon Artistique. Állandó kiállítás. Boulevard Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

FABRICA DE UELIURI DIN ARAD. Alexandru Lengyel és FI (Aradi Olajmalom, Lengyel Sándor és Fiai) Bulev Regele Ferdinand I (Boros Bény-tér) 22. Telefon 135. Állandó napi áron destillált és rafinált gépolajat, vulcan olajat, gőz és motorhengerolajat, autóolajat, autó és nehéz benzint, továbbá zsirt, sárga és fekete kocsikenőcsöt, tökmag, napraforgó és repceolajat, olajpogácsákat. 10641

PERZSASZÖNYVEK 12 személyes ezüst evőeszköz, bronzfigurák eladók. Strada Russu Sirianu (Aulich-utca) 20. I. em. balra. 1416

Az acélkirály arany cigaretta doboza.

Az acélkirály nem más, mint Schwab Károly, az amerikai acéltröszt elnöke. Az elmúlt év nyarán betörték falusi birtokára és ellopják egy kiló nehéz, 14 karátos arany cigaretta-dobozát amelyet Baltimore városa ajándékozott Schwabnak. A Pincerton-iroda detektívjei megállapították, hogy a nagyértékű dobozt az a banda lopta el, amely szoros összeköttetésben áll egy németországi betörő-klubbal. A Chicago Tribune jelentése szerint az arany-dobozt több ékszerrel együtt amerikai matrózok a Mangolla gőzösön Európába hozták. Néhány hét múlva Trefin berlini rendőrfelügyelő a dobozt megtalálta Schwarz berlini ékszerésznél, akihez már kitűdta hányadkézből került. A nyomozás megállapította, hogy a dobozt már megvételtre ajánlották ötezer dollárért Schwab berlini megbízottjának, Blochnak, aki ellen bünpalástolás címen megindították a bünyádi eljárást. Bloch a do-

boz kiadását kérte, mert törvényes módon Amsterdamból került Berlinbe a doboz. Schwab Károly a svájci kormány utján is ezt kérte, de mindkét kérelmét elutasították, mert a doboz az ékszerészek ellen megindított bünpörben corpus delicti lesz.

NYILTÉR.

Mélyen elszomorodott szívvel jelentjük, hogy a legjobb férj, apa, após és nagypapa

Geiringer Alajos ur

életének 92-ik évében f. hó 5-én jobblétre szenderült.

1465 A gyászoló család.

Minden külön ortocitás helyett.

Kifutó fiu jó fizetéssel felvétetik.

Elismert legszobben fest, tisztít és mos
Müller J. és Fia

kelmefestőgyára. 10462

Fiókszetek: Strada Bratianu (Waltzer-utca) 7. és Asztalos Sandor-utca 3. sz.

ZSAK

ZSINEG

KÖTÉL

PONYVA

legelősebb napi árban kapható
Schönberger & Grünstein

nagykereskedőknél

Arad, Bulev. Regele Ferdinand (József főherceg - ut) 11. sz. 14-5

RUGYANTA BELYEGZŐ

keszítését elsősorban anyagból elvállalja.

Lovrov Ferenc

Pista Loptel (Szent Péter-tér) 4a. Megbízásokat szíveséggel elfogad: Wallinger hirdetője (Földes-patika kapujával szemben.) 10751

Kétjáratu malom

koptató, darapucoló, radiátok, 25 HP. magyar állami benzínmotorral, házzal, telekkel nyolc 160 000 leiert eladó. Nyolc nap leteltével a berendezés külön darabszámba is eladó. Bővebbet Wallinger adasvétel közvetítő irodájában (Földes-patika kapujával szemben.) 10751

GROSZMANN NÁNDOR

mechanikai téglagyára

Az előtt Temsrékási Téglagyár Részv. Társ. Alapított 1894-ben.

Interurban telefon 9-76.

Központi iroda: Timisoara Boulevard Regina Maria (Liget-ut.) 11.

Folyószámla a Banca Româneascănál.

Évi termelőképesség: 8.000.000 darab.

Főbb gyártmányok.

Hornvált tötőcserep, Hódifarkcserep, Oromcserep, Falitégla, Kuttégla, Kemenetégla, Kövezőtégla, Kövezőlapok, Üregestégla, Gerendatégla, Üreges gerendatégla, Fedőcserep, Faöntégla, Párkánytégla, Csatornacsovek, Karmantyucsovek, stb. stb. Továbbá kézzel vert tötőcserep és kézzel vert építőtégla. 1083

Specialitás:

Hódifarku Horonnyal

EKÉKÉT,

KUKORICAVETŐGÉPEKET, EXSTIRPATOROKAT, stb. DRÓTSZEGEKET, KASZÁKAT, LÁNCOKAT, SZÖLLŐPERMETEZŐKET, stb.

RÉZGÁLICOT, KÉNPORT, GUMMITÖMLŐKET, stb.

MINDENNEMŐ MŰSZAKI CIKKEKET, GÉPOLAJOKAT, stb.

raktárról azonnal szállít nagyban és kicsinyben az.

Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Géposztálya

SIBIU (Nagyszében), Salzgasse 22., valamint annak fiókja: Segesvár, Baiergasse 47. és főterakata: Hann és Társa R.-T. Cluj (Kolozsvár), Heltai-u. 3. 194

EGY gyönyörű szép briliáns műbuvál eladó. Szíveséggel megtekinthető. Str. Marasesti (Kossuth-u.) 8a) 1411

BUTOROK képek tükrök, villanytámpák, Schöberl-ágy, Thermal-cabin eladók. Strada Tribunalul Buteanu (Bem-utca) 3. 1430

ELEGANS FÉRFI SZOBA és hálószobabutor eladó. Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 34b) szám alatt. 1427

Ingatlan.

KASZA-utca 37a) számú magánház helyesültnak alkalmas helyiséggel együtt eladó és azonnal elfoglalható. 1456

MURUSEL (Zsigmondháza) Gleichenberg 69. számú ház szabad kézből eladó. Azonnal elfoglalható. 1456

MOSÓCZI-TELEPEN Apátfy-utca 9. számú magánház elfoglalható lakással eladó. 10750

KÉTHOLDAS SZÖLÖK Opálóson kőműves felszereléssel eladók. Bővebbet Wallingernél (Földes-patika kapujával szemben.) 10750

HÁTSZOBÁS belvárosi uri magánház, istállóval, kocsiszinnel, elfoglalható lakással eladó. Bővebbet Wallingernél (Földes-patika kapujával szemben.) 10750

EGYEMELTES jól jövedelmező belvárosi sarok bérház, elfoglalható lakással eladó. Bővebbet Wallingernél (Földes-patika kapujával szemben.) 10750

NEGY SZOBÁS modern magánház árva, hető lakással eladó. Strada Marasesti (Kossuth-utca) 8a) alatt megtekinthető kizárólag délután 5-6-ig. 1206

Uzletek.

SZEMLEK községben 22 év óta fennálló jóforgalmu ruhafestőüzlet és vegyeskereskedés házzal együtt eladó és azonnal átvehető. Érdeklődni lehet Bartha Kornád festőnél, Perjámos. 1446

Ellátás.

TISZTVISÉLŐNÖ családnál teljes ellátást, esetleg csak lakást keres. Külön szobára nem reflektál. Leveléket „Tisztviselő” jelige alatt a kiadó továbbít. 1476

Különféle.

Dr. FÖLDES ES HEHS orvosi laboratoriuma Aradon. Végez emberi válladékok, vizelet köpet, ex- és transzudátum vizsgálatát. 10831

FÉNYKÉPNAGYÍTÁST arcképfestéssel természet vagy bármilyen fénykép után készít Sándor Gyula arcképfestő, (rossz képek kijavítását is vállalom.) Bulev. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 12. aranybevéltő mellett. 1339

TÜZIFÁT

mindenkinél olcsóbban szállít:

SZIMÁNYI TESTVÉREK

fatolpe Calea Radnei (Radnai-ut) 27-31, a Dózsa kerülettel szemben.

Egy öl, száraz 350 Lei bükkhasáb tűzifa 350 Lei

Házhozszállítás önként 10-20 Leig. Fűrészelés a legelősebbházasok által.

Waggontételekben a legolcsóbb ajánlatok!

Fenyő és tölgydeszkaanyagok a legszárazabb és legjobban minőségben legelősebb árban kaphatók. 1471

Telefon: 122. szám.